

μεταχειριστείτε απτόχε τόσο άγρια, τόσο σκληρά, τόσο απάνθρωπα, έναν τέτοιο νέο, στήριγμα της ζωής της και καμάρι της μηπροστά σ' όλον τον άλλο κόσμο.

Και αχ, δεν έφταιγε ούτε αυτός· δεν ήταν φυσικά η κακοσύνη μέσα στο στήθι του! Οι περίστασες, οι δυστυχίες του είχαν αλλάξει. Κουβαρημένος καθώς ήταν σε ιδέες νοικοκυρίες, δε μπορούσε μεμιάς να συνηθίσει στον σκληρό ξεπεσμό, αλλά με όλην του τη δύναμη αντιστεκόταν, και αυτή την πρώτη μέρα, που αναγκάστηκε να πιάσει έργο ξένο στα χέρια του, ήταν τόσο σκληρή γι' αυτόνε η αλλαγή, που σε μία στιγμή ο θυμός του εξέσπασε απάνου της. Δεν έφταιγε. Μα δε θα μετάνωνε: Ποιος ξέρει! Και αυτιάστηκε πάλι με μίαν αλαργινή ελπίδα πως θ' άκουε τα ποθητά πατήματα του, κι επρόσμενε ακίνητη. Κι όταν είδε πως όλα ήταν του κάκου, και πάλι τότες μέσα στη νέα της καρδιά καινούργια απαντοχή εφώτισε. Εξεσκεπάστηκε· και στη μικρή, τρεμάμενη λάμψη του κωντηλιού εκκοιτάδε η ίδια το κορμί της, τα μαρμαρένια της τα πλούσια τα στήθη, τα ξανθά μαλλάιά της που εχυνόνταν στους νώμους της σαν ποταμός χρυσός, και από την κορφή ως τα πόδια όλα τα αρμονικά της σουσουμία, όλο το μέτωμα της νιότης.

Κι εσκέφτηκε: «Δεν είναι άξιο της αγάπης του αυτό το κορμί μου. Και μπορεί να λησμονήσει τέλεια την τόση μου αγάπη; Μπορεί, αλήθεια, να μη γνωιαστεί για τη ζωή μου, και να 'μαι για πάντα ολότρελα ξένη για

αυτιάστηκε προστάθηκε να ακούσει!

κείνον;» Και πάλι όμως μιάρες ιδέες σκοτεινίσαν το νου της. Ω, κι αν εξαπαχόταν, κι αν την αγκάλιαζε, κι αν την περίσφιγγε με τα δυνάτά του τα μπράτσα, με την αγάπη την πρώτη, που θα βρισκόταν πάλια και η χαμένη η αρμονία, αφού εμπόρεσε μία στιγμή να την αρνηθεί, σε μία δυσκολή στιγμή της ζωής, αδιόφορο αν αυτό φταίξιμό του ή όχι, ενώ τότες είχε μάλλιστα το χρέος να αγωνιστεί και να νικήσει κάθε ενάντιο. Μα ήταν δεμένη για πάντα μ' εκείνον. «Ω, το ψαμί, το ψαμί!» είπε φοβισμένη. Και απάντησε του εαυτού της: «Όχι, δε θα της έλειπε μήτε εκείνο!» Παιδικαρία ήο πρώι θα επήγαινε να γυρέψει εργασία· θα τα επατούσε τα παλλά τα συνήθεια· περήσαν θα εφανερωνόταν μηπροστά σ' όλους τους ανθρώπους, γιατί τα χέρια της εμπρούσαν να τη ζήσουν. Και θα του επρόσμενε. Κι ως μην ερχόταν α δεν ήθελε, ή και στο ύστερο ως την απαπατούσε για πάντα: Για πάντα: Συνοίδη!

Και η μεγάλη της η αγάπη ξάφνου εξύπνησε τρομερή, τρυφερή, απέραντη, μέσα στην καρδιά της, μέσα στην καρδιά της γυναικός που 'χε δοκιμάσει τα φλογερά αγκαλιάματα, και εθυμήθηκε τα πλάτιά του τα στήθη, όπου κάθε νύχτα ακουμπούσε το ξανθό της κεφάλι. Τον ήθελε· τον ήθελε δικό της, μόνο δικό της, και ήταν τρομερό τυράγγιο για κείνην η ιδέα πως μία άλλη μηπορούσε να της τον πάρει για το χρήμα. Όχι, τα χέρια του δεν τα 'χε ανάγκη για να τη ζήσουν· την εζούσαν τα δικά της. Μα η αγάπη του της ήταν

* *αίφνης ανακάλυξις από τα δάκρυα / ελπίδα*

τόπρα τόσο χρειαστή, όσο και το ίδιο της το αίμα που τ' άκουε μέσα της για βοάξει. Όχι, δε θα της τον έπαινε καιμιά δε θ' άφηνε. Τι επέβαζε αν επουλιότου τον χρωμένο παλάτι, που κάτω από τη σκέπη του τόπρα όλη νύχτα εδερνότου; Η καλοτυχία δε διαλέει μοναχά τα ψηλά τα σπύτια, δευ περπατεί μόνο ανάμεσα σ' αρχόντους και σε πλούσιους. Άς εχανότου τον σπύτι. Ό,τι θα εκέριζαν και οι δύο τους θα 'ταν αρκετό για να ζήσου, αφού, όπως του 'χε πει, είχαν νιότι, δύναμη, υγεία και, αγ, την αγάπη! Άς ξαναρχότου μονάχα.

Και αυτιάστηκε πάλι τα πατήματα ενού διαβάτη στο δρόμο. Και από τη βίωση του βηματισμού εκατάλαβε πως ήταν ο φανερός που εσβηούσε του καντονιού το φανάρι. «Θα φέξει σε λίγο», είπε παρηγορημένη. Κι εκοίταξε τ' άλλο το μισό του κρεβατιού που ήταν άδειο και εδάκρυνε. Μα τόπρα η καρδιά της είχε ηουχάσει. Μέσα σ' όλην την παραχή της νυχτός είχε αποφασίσει: και με καινούργια δύναμη αντιμετώπιζε πάλι τον αγώνα της ζωής και με καινούργιες ελπίδες ετοιμαζότου να ζήσει. «Ωι!» είπε, ενώ εσηκωνότου, ο άντρας της έπειτα από τες πρώτες μέρες θα συνήθιζε τη θέση του, θα συνήθιζε να μην ντρέπεται την ξένη δουλειά, και θα της ξαναρχότου τέτοιος όπως τον είχε πρωτογνωρίσει το βράδυ που αναθεμάτιζε τα πλάτη.

XI

Και το 'καμε. Αρματώθηκε με υτρομονή, με καρτερία, μ' ελπίδα, και το ίδιο το πρωί εζήτησε δουλειά στο εργοστάσιο που εγνώριζε, όπου εδούλευε πάντα η μάνα της. Κι αυτό το τόλμημά της, που εκαταφρονούσε τους πατροπαράδοτους και παραλόγους θεσμούς, της εφάνηκε πολύ ευκολότερο απ' ό,τι το φανταζότου, κι ούτε ένα χείλι δε βρέθηκε να την κατακρίνει για τούτο. Ήταν προχαί κι έπρεπε να δουλέψει. Και τόπρα επερνούσαν οι μέρες της ήσυχα: μα ο Αντρέας δευ ερχότου.

Μόνο από το μπαράμπα που τον έβλεπε κάπου κάπου, γιατί τόπρα κι αυτός έλειπε όλη μέρα, εμάθαινε πως ο άντρας της εδούλευε γιορτή καιματερή στη θάλασσα και πως μόνο ερχότου στη χώρα κάθε αυγή με τη βάρκα για να φέρνει στην αγορά τα ψάρια. Μα ο Σπύρος πονηρά εφυλάδοτου να της ειπεί κι ένα λόγο για τους σκοπούς τους.

Είχαν, λέω, περνάσει μέρες κι αυτή οδομώναχη εργαζότου: μα η δοκιμασία την είχε σκληρύνει και η καρδιά της είχε μεγαλώσει. Τώρα εγνώριζε καλύτερα τον κόσμο. Και τόπρα ήξερε όλο το πρόστιο πως οι